

Lukáš 13,1-9

Právě tehdy k němu přišli někteří se zprávou o Galilejcích, jejichž krev smísil Pilát s krví jejich obětí. On jim na to řekl: „Myslíte, že tito Galilejci byli větší hříšníci než ti ostatní, že to museli vytrpět? Ne, pravím vám, ale nebudete-li činit pokání, všichni podobně zahynete. Nebo myslíte, že oněch osmnáct, na které padla věž v Siloe a zabila je, byli větší viníci než ostatní obyvatelé Jeruzaléma? Ne, pravím vám, ale nebudete-li činit pokání, všichni právě tak zahynete.“ Potom jim pověděl toto podobenství: „Jeden člověk měl na své vinici fíkovník; přišel si pro jeho ovoce, ale nic na něm nenalezl. Řekl vinaři: ‚Hle, už po tři léta přicházím pro ovoce z tohoto fíkovníku a nic nenalézám. Vytň jej! Proč má kazit i tu zem?‘ On mu odpověděl: ‚Pane, ponech ho ještě tento rok, až jej okopám a pohnojím. Snad příště ponese ovoce; jestliže ne, dáš jej porazit.‘“

Začátek dnešního příběhu vypadá trochu jako novinový výstřižek. Za Ježíšem, který učil zástupy, přišli nějací lidé a vyprávěli mu o

krvavém incidentu, o zločinu, který spáchala římská okupační moc na jeho krajanech.

Pilát Ponský prý dal povraždit nějaké Galilejce a jejich krev smíchal s krví jejich obětí, snad je dal pobít přímo při náboženském obřadu, snad už na pouti do chrámu, „pobil vše živé“ lidi i jejich obětní zvířata.

Proč se to stalo, nevíme. Palestina se v době římské nadvlády podobala sudu se střelným prachem. Židé vzdorují proti římské nadvládě, očekávají Mesiáše, doufají ve změnu.

Pilát nebyl zrovna diplomat, nerespektoval židovské náboženské tradice, provokoval Židy tím, že nechával do blízkosti Chrámu a jiných posvátných míst pověsit obrazy císaře.

Proč Bůh ty Galilejce potrestal? Co provedli, že si zasloužili takovou smrt? Vysvětli nám to Ježíši...

A Ježíš, místo toho aby začal s vysvětlováním, přidá další kravou historku. Stalo se to u jeruzalémského rybníka Siloe, spadla tam hradební věž a v jejích troskách zemřelo 18 lidí.

Proč? Byly větší hříšníci než ostatní lidé z Jeruzaléma?

Starozákonní Izraelita věřil, že hojnost a prosperita souvisí s Božím požehnáním, neštěstí naopak s trestem a prokletím. My se těmto představám smějeme. Je to přece hloupost, ptát se, kdo způsobil slepotu, ptát se jestli se provinil slepec sám nebo jeho rodiče?

Smějeme se, ale když se nám děje něco špatného, tak se sami sebe ptáme: Co jsem provedl? Za co mě trestáš Bože?

Ježíš takovéto uvažování odmítá. Mezi hříchem a trestem není přímá úměra, nelze veškeré lidské utrpení vykládat jako Boží trest.

Písmo sice říká, že „všichni zhřešili“ a „všichni zemřou“, ale tam to končí.

Zlo se někdy vrací jako bumerang, ale někdy se děje docela náhodně. Rozumíme tomu, když válečný zločinec skončí na šibenici, vlastně nám připadá správné, že takto skončil.

Ale vůbec nerozumíme tomu, když se tragédie dotýkají nevinných lidí.

Ne, pravím vám, povraždění Galilejci ani zasypaní Judejci nebyli o nic horší než ty a já. Nebyli větší hříšníci než jiní lidé. A slepota od narození není trestem za hříchy ani vlastní, ani cizí. **Nebudete-li činit pokání, všichni právě tak zahynete.**

To nám Ježíš vyhrožuje nebo co? Jak jinak rozumět tomu, že nikdo nebyl větší hříšník, ale všichni zahyneme?

Ano všichni zahyneme, ale skoro jistě nezemřeme všichni násilnou smrtí, dost možná zemřeme v plnosti dní, ve spánku, v rodinném kruhu.

Ježíš varuje před tím, že smrt přichází náhle, takže se může stát, že nás zaskočí, nebudeme na ní připraveni. Nebudete-li činit pokání, můžete zemřít nepřipraveni a žádný další prostor pro obrácení už nedostanete.

Tutéž myšlenku, vlastně vyjadřuje i druhá část našeho evangelijního textu – podobenství o

fíkovníku na vinici. Už tři roky se na něm neurodil ani jeden fík, a tak není divu, že majitel vinice s ním ztrácí trpělivost. Nic z něj není, jen tu překáží a vysává z půdy živiny pro ostatní stromy. Ale vinař, kterému by mohl být osud stromu víceméně ukradený (pravděpodobně si vinici od majitele pronajal hlavně kvůli vínu), má překvapivě s fíkovým stromem soucit. Dejme mu ještě šanci, já si s ním dám ještě práci, okopám ho a pohnojím a za rok se uvidí.

To podobenství je podobenstvím o hříšníkovi, který dostává od Boha ještě šanci stát se „dobrým stromem, který nese dobré ovoce“. Každý den našeho života je dnem přidaným k dobru, je prostorem k nápravě, k vykročení do života věčného.

Martin Luther napsal v první ze svých slavných 95 tezí, že „když náš Pán říká: *čiňte pokání*, myslí tím, že celý život křesťana má být pokáním.“

Každý den může a má být dnem, kdy činíme pokání, kdy se obracíme k Bohu a snažíme se pravdivě podívat sami na sebe. To neplatí jen pro ty, které považujeme za lumpy a bezbožníky, ale také pro nás.

Tak jako Jan Křtitel volal k pokání nejen celníky a nevěstky, ale i farizeje a zákoníky, protože se přiblížilo Boží království, tedy něco úplně nového, s novou spravedlností, tak jsme voláni i my, darebáci i spravedliví, abychom každý den znovu a znovu Boha hledali.

To si můžeme znovu uvědomit právě nyní v postní době: směřujeme k Velikonocům, kdy si připomeneme, že Kristovým vzkříšením vytvořil Bůh novou skutečnost a nový život a doba čtyřiceti dní před tím je nám znamením „času příhodného“, který nám Bůh dává, abychom do té nové skutečnosti, do toho nového života, vstoupili připraveni.

Amen.